

Nr. 276/463/

Šeštadienis, 1946.XI.30

IŠ VISO PASAULIO

- TOLIAU DEBATUOJAMA, kaip Londonas sako, vakar buvo JT politinė komisija dėl Molotovo pasiūlymo, liečiančio visuotinį nusiginklavimą ir atominį ginklų uždraudimą. JAV senat Connally pareiškęs, jog tas pasiūlymas sveikintinas. Atrodo, būsią galima pasiekti atomo energijos kontrolės. JAV galinčios pasmerkti atominius ginklus, sunakinti pagamintas atomines bombas, bet tai esą imanoma padaryti tik bendrajame tarptautiniame pasaulio saugumo plane. Amerika norinti nusiginkluoti, ji tai padarė ir po pirmojo pasaulinio karo, tačiau klaidų dabar nebedarysianti. Turį būti absoliutiškai atsisakoma nuo puolamojo karo. Senatorius pabrėžęs, jog vien gražiais gestais nesukuriamas pasaulio saugumas, - mums reikia konkrečių planų. Britų atstovas Sir Shawcross, palaikydamas Connally pareiškimus ryšium su iškeltuoju Molotovo pasiūlymu tarp kitko iškėlęs klausimus: Ar Rusija siekia visų ginklų kontrolės, ar tik atominės bombos? Ar atomo energijos kontrolė turi būti PST žinioje? Višinskis pareiškė, jog sovietai esą nusistatymo, kad atomo energijos kontrolė būtų PST apybrėžose. Jis tarp kitko pareiškęs, kad iš pasaulio turinti būti pašalinta atominės bombos baimė, jos gamyba uždrausta. Londono žiniomis; D.Britanija esanti nusistatymo, kad nusiginklavimo kontrolė būtų specialaus JT organo žinioje ir nepavedama P.S.Tarybai, kur galioja veto teisė. "Die Neue Zeitung"/Nr.95, XI.29/ rašo: "Caususis danų atomo tyrinėtojas prof.W.Bohr prabuvo du mėnesius J.A.Valstybėse ir vėl sugrįžo Kopenhagą. Prof.Bohr spaudos atstovams pareiškęs, jog jis esąs įsitikinęs, kad J.A.Valstybėse atomo tyrimas nuo karo pabaigos yra padaręs žymią pažangą". Dr.v.Salis savo komentare per Beromūnsterio radiją tarp kitko pabrėžė, jog dabar eina tarp didžiųjų galybių varžytynės dėl įtakos Viduržemio jūroje. Komentatoriaus pareiškimu, vakarinių galybių ginkluotosios pajėgos pranašesnės už Rusijos savo technika, o Rusijos ginkluotosios pajėgos pranašesnės kariuomenės skaičiumi - dideliais žmonių rezervais. Kaip Londonas praneša, posėdžiauja dabar ir kitos JT suvažiavimo komisijos. Patikėtinių komisijoj 12 balsų prieš 6 atmetas P.Afrikos pagėidavimas, kad pietvakarių Afrikos sritys būtų įjungtos į jos kraštą. Ukio ir socialinė komisijoj, Mūncheno žiniomis, Gromyko siūlas sudaryti tarptautinį pagalbos fondą, kuris veikėtų Unrai pabaigus savo veiklą, nors šiaip sovietai atsisako remti pabėgėlių organizaciją.

- KETURIŲ MINISTERIŲ TARYBA, Londono žiniomis, vakar svarsčiusi Italijos ir Rumunijos reparacijų klausimus: Molotovo nusistatymu, Jugoslavijai reparacijos iš Italijos turėtų būti dvigubai didesnės, negu Graikijai, o Bevino nuomone, abiem kraštams tos reparacijos turėtų būti lygiomis padalijamos. Bevinas iškėlęs klausimą, ar Rusija negalėtų atitraukti savo igulų iš Balkanų valstybių, pertvarkydama savo komunikacines linijas su Austrija; bet Molotovas į tai neigiausiai atsakęs.

- P.S.TARYBOJE, kaip iš Londono pranešama, vakar esą nutarta rekomenduoti JT organizacijai iš naujo apsvarstyti šių naujų narių priėmimą: Albanijos, Irlandijos, Transjordanijos, Portugalijos ir Mongolijos.

- ŽEM. RŪMUOSE, Londono žiniais, tarp kitko buvo paliestas klausimas, kas bus Europoj, kai Unrra pabaigs savo darbą. D. Britanija esanti nusistatymo, lygiai kaip ir JAV, kad kiekvienas kraštas rūpintųsi skyriumi pagalbos teikimu reikalingiems, o visa tai turėtų koordinuoti JTO. Žem. Rūmuose taip pat buvęs paliestas ir imigracijos įstatymas į Angliją.

- PRANCŪZIJOJE KOMUNISTAI, Innsbrucko žiniais, kviečia socialistus ir radikalsocialistus su jais blokuoti vyriausybei sudaryti. Socialistų partija, kaip Munchenas praneša, svarstanti klausimą dėl eventualaus įėjimo į vyriausybę, tačiau šis klausimas bus sprendžiamas partijos konferencijoje.

- GRAIKIJOJE maištai nerimsta. Londono žiniais, užkulisiuose eina pasitarimai dėl platesnės vyriausybės sudarymo. Vakar 3 valandas posėdžiavęs vyriausybės kabinetas. Apie kitos savaitės galą min. pirm. Caldaris žadęs vykti į New Yorką pateikti skundo JTO, kad sukilėliai remiami svetimųjų padėgų.

- JUGOSLAVIJOJE, Londono žiniais, sudaromas penkerių metų atstatymo planas. Marš. Tito pareiškęs, jog pagal tą planą, ypač padidinus elektros produkciją, Jugoslavija iš agrarinės turinti pavirsti industrine valstybe.

- TURKIJJOJE, Hamburgo žiniais, min. pirm. Peker lankęsis Trakijoje, kur apžiūrėjęs kariuomenės vienetus bei garnizonus.

- ALBANIJA, Innsbrucko žiniais, pasiuntusi naują notą JTO, protestuodama prieš D. Britaniją, kam ši vykdo minų valymus Albanijos vandenyse - Corfu sąsiauryje.

- BULGARIJOJE, Stuttgarto pranešimu, vyr. kabineto posėdyje min. pirm. Dimitrov pateikęs deklaraciją, iš kurios aiškėja glaudaus bendradarbiavimo palaikymas su Sov. Sąjunga. Bet vyriausybė taip pat sieksianti palaikyti santykius su JAV ir D. Britanija. Bulgarija pageidaujanti tolesnės taikos sutarties.

- LENKIJA, Müncheno žiniais, gavusi iš D. Britanijos notą, kuria reikalaujama pagal Jaltos ir Potsdamo įpareigojimus krašte įvykdyti laisvus rinkimus. Hamburgo žiniais, Lenkijoje vėl esą suimti keli slaptos organizacijos veikėjai, kurie rengesi nuversti krašto vyriausybę. Kaip iš Londono pranešama, Lenkija iš Unrros gavusi per 1,7 mil. tonų visokių gėrybių. To pat radijo pranešimu, Lenkijoje randami didžiausi ištekliai Europoje uranijaus. Vokiečiai buvę pradėję kasyklas eksploatuoti, bet karo veiksmai darbą sukliudę.

- ITALIJOJE, Hamburgo žiniais, karaliui Umberto įstatymais esą uždrausta įvažiuoti kraštan. Savo jų dinastijos turtas pereinas valstybės nuosavybėn.

- PALESTINOS AUKŠČIAUSIAS TEISMAS, Londono žiniais, atmetęs žydų imigrantų skundą, kuriuo buvo protestuojama prieš imigracijos varžymą Palestinon. Trys britų transportai į Kiprą gabena apie 4000 žydų, kurie prieš kelias dienas nelegaliai buvo atplaukę į Haifą. 1000 žydų, kaip Londonas praneša, iš Kipro bus leidžiama papildomai prie nustatytos kvotos įvažiuoti Palestinon.

- PASKUTINIAI BRITŲ DALINIAI, Londono žiniais, pasitraukę iš Indonezijos.

- "PRAVDOS" PRANEŠIMAS, kaip sakoma iš Londono, kad britų zonoje stovinčios vokiečių kariuomenės formacijos, neturi jokie pagrindo. Tai buvo pareikšta iš britų pusės jau gegužės mėn. Britų zonoje dar esą per 89.000 vokiečių karo belaisvių tarnybiniuose daliniuose, kurie tarnauja minų valymui, transporto darbams ir kt. Jokie militarinio lavinimo jiems neteikiama. Tai gerai žina patys rusai ir kiekvienu metu galima patikrinti.

- SOVIETŲ KARIUOMENĖS JUDEJIMAS, kaip Londonas praneša, dabar vyksta rusų zonoje. Susisiekimą priemonės, ypač geležinkeliai, esą užimtos. Neaišku esą, ar kariuomenės daliniai perkilnojami iš vietos į vietą, ar vykdoma jų demobilizacija. Amerikiečių žurnalistams ligi Naujų Metų neleista lankytis rusų zonoje. Maskvos žiniomis, Rusijoje vykdoma plati demobilizacija, paleidžiant iš kariuomenės senesnio amžiaus vyrus. Paleistieji gausią darbo pagal savo pageidavimą.

- 600 LAIVŲ, kurie anksčiau vokiečių buvo konfiskuoti ir dabar laikomi amerikiečių zonoje Vokietijoje ir Austrijoje, Londono žiniomis, jau pradedama grąžinti savininkams - Čekoslovakijai, Jugoslavijai, Vengrijai, Rumunijai ir Bulgarijai.

- DR. SCHUMACHER su SPD delegacija jau Londone. Delegacija aplankysianti vokiečių belaisvių stovyklas, turėsianti pasitarimą su min. Hynd ir kt. Londono žiniomis, sp. atstovams Dr. Schumacher tarp kitko pareiškė, jog Vokietijoje reikalinga sukurti taikos pramonę, sulaukiant fabrikų išmontavimą ir padidinant maistą sunkiai dirbantiesiems.

- RUSŲ ZONOJE, Frankfurto žiniomis, busia sudaryti penki kraštai, kur kiekvienas turėsias savo vyriausybę. Tuo būdu tenai kuriama vietoje centralizuotos - federalistinės valstybės.

- UKRAINOS ATSTOVO SUŽEIDIMAS, neseniai įvykdytas gangsterio vieno New Yorko gastronomijos krautuvė peršaukiant jam šlaunį, kaip New York praneša, neturįs jokios politinės reikšmės.

- "AR NORITE VAŽIUOTI Į ALIASKĄ?" - tokia antraštė idėtas straipsnis žinomame Amerikos žurnale "The American" /š.m. liepos mėn./. Straipsnis pateikia idėmių informacijų apie Aliaską. Šių dienų Aliaska, šis neapsakomų galimybių kraštas, vilioja kaip vieta, kur galima gyventi su didžiausiu pasitenkinimu, saugumu ir net apstu. JAV nusipirko Aliaską iš rusų 1867 m. Po kelerių metų pasirodė, kad krašte begalės gamtinių turtų. Čia yra sniegu apklotų kalnų, kurie rymo ant gilių įlankų, turtingų slėnių, kurie laukia žagrės, pakraščiu vandenų, kuriuose knibždėte knibžda žuvų, kalnų šalutų, tankiai apžėlusiu giriomis ir slėpiančiu mineralinius turtus, o šiaurėje yra plačių naftos laukų. Aliaska panaši į Skandinaviją, tik ji turtingesnė, bet Skandinavijos kraštuose - Norvegijoje, Švedijoje, Danijoje ir Islandijoje - yra 13.000.000 milijonų gyventojų. Ir į Aliaską kurią dieną atkils žmonių, kurie jos lobius paleis į apyvartą. Aukso karštligė pereito amžiaus gale buvo atviliojusi tiek tiek žmonių į šiaurę. Atradus lašišą, įsisteigė pramonė, pelningesnė ir už aukso ieškojimą. Ir kitos pramonės įsikūrė: anglies, medžio, vario, žemdirbystės, platinos; naftos ir kt. Aliaska ėmė kilti, bet lėtokai; trukdoma netikusių įstatymų, atstumo, klaidingų išpūdžių. Aleutų salų klimatas ir ganiava tiki, kad avys tarpsta ir jų vilna išauga aukštos rūšies. Aliaskos žemdirbystės plotas guli apie Anchorage, pietų rytuose, ten galima gauti iki 160 akrų. Aliaskoje yra tiesiog tūkstančiai ketvirtainių mylių geros žemės, bet pradėti nuo 160 akrų be stiprios piniginės paspirties būtų per drąsu. Valstybiniai mokesčiai maži, žemė tiesiog perleidžiama. Bet kiti reikalavimai - įstatymo arba paties įsikūrimo - rūstūs. Naujakuris yra įpareigojamas iškirsti tam tikrą kiekį medžių ir krūmų ir įdirbti žemę, kad ji tikėtų sėti. Jis privalo pasistatydinti namą ir išgyventi jame kasmet po 7 mėnesius per 3 metus. Jei toliau jis panorės įsisteigti gyvulių ar padargų, reikės daugiau pinigų. Norint visai įsitaisyti, reikėtų pradėti su mažų mažiausiai 5000 dolerių. Žemės fondas išskirstė prieš keleris metus 336 sklypus, iš jų buvo paimti 300, bet teliko 100, kitus metė. Juos galima pigiai

VIETOS ŽINIOS

- LITERATŪRINĖ POPIETĖ, rengiama literatūros ir žurnalistikos mėgėjų būrelio, įvyksta šiandien salėje prie gimnazijos 18,30 val. Prof. Stp. Kolupaila papasakos savo prisiminimų iš pažinčių su Vaižgantu, Jakštu ir kt. Be to, violončelistas Armonas pagros pora muzikos dalykėlių ir po trumpos literatūrinės dalies bus paskutinis priešadventinis pasilinksminimas.

- AKTUALIAIS KLAUSIMAIS rytoj /XII.1/- 19 val valgyklos salėje pranešima padarys kapel. kun. V. Paulauskas.

- LAIKRAŠČIŲ ne tik angliškų, bet ir lietuviškų galima pasiskaityti Unros bibliotekoje /mūsų gimnazijos patalpoje/.

- PAMESTAS PLUNKSNAKOTIS firmos "Lithuanica". Sąžiningas radėjas prašomas grąžinti valgyklos vedėjui Muchliai arba į policiją.

įsigyti. Ateityje Aliaskoje bus pelninga namų statyba - ir čia namų didelė stoka, jų reikalinga 15.000 ateivių, atkilusių per paskutiniuosius 10 metų. Turistams reikės viešbučių. Su keleta tūkstančių dolerių ir su apsukrumu čia galima susikurti. Navajai iš atostogininkų išrinkdavo prieš karą 10 milijonų dolerių kasmet. Aliaska su savo puikiaja sportine žvejyba, stambia žvėrių medžiokle, gamtovaizdžiu, pašliūžų sportu ir "vidunaktės saule" surinks daugiau, jei atostogininkas gaus patogumų. Dabar stambiausia Aliaskos pramonė - žvejyba, iš kurios kasmet gaunama 50 milijonų dolerių. Gaudo daugiausia lašišą. Jei sugauti ir apdirbti 30.000 darbininkų šoka kaip pasiutę 3-5 vasaros mėnesius. 40% pajamų ateina iš JAV, bet ir daugumas pelno eina į JAV, nes jos turi daugumą įrengimų. Antroji Aliaskos pramonė - kasyklos, čia reikia prityrusių žmonių ir ši sritis gali pritraukti beveik tik specialistus. Tas pat reikia pasakyti apie kailius - trečiąją Aliaskos pramonę. Medžioklė dažnai būna pašalinis darbas žvejų, kasyklininkų ir kitų, kurių pagrindinis darbas atliekamas pavasarį ar vasarą. Kailių ūkį, žinoma, vėl tegali išitaistyti tik specialistai. ... Aliaska didumo kaip JAV penktedalis. Nuvykti į ją ir sugrįžti vienodai brangu. Aliaskoje viskas be galo brangu. Tenai darbų nedaug, nors iš jų uždirbti galima daug. Aliaskoje tėra 80.000 gyventojų, beveik pusė jų čiabuvisai - indėnai, aleutai ir eskimai. Baltųjų apie 45.000. ... Bet jei jūs norite keliauti į Aliaską, nuo ko jūs pradėsite? Laikykite, jūs turite automobilį. Pirmiausia jūs išstirkite žemėlapi, į kur jūs norite vykti, ir perskaitykite nemažą naujausių veikalų su smulkiosiomis žiniomis apie kiekvieną Aliaskos kampą. Kai jau jūs išsirinkote sritį, vėl turite įsigyti nemažą žemėlapių, nes daugumas Aliaskos plento eina per dykumą. Bet jūs galite automobilį perduoti žymiai brangiau negu JAV, nes Aliaskoj tėra tik apie 7500 automobilių. Bet galite ir laivu pasiekti Aliaską. Pirmiausia turite nuvykti į Seattle. Apskaičiuokite išlaidas pagal toli, į kur jūs vyksite. ... Galite ir nusikristi, bet tai bus apie 40% brangiau. Joks aliaskietis nepasitiks su išskėstomis rarkomis. Jie laukia atostogininkų, kurie palieka pinigų. Jei naujakuris prakiša ir nori sugrįžti į JAV, jo kelionę turi apmokėti aliaskiečiai iš savo kišenių. Bet jie sveikina drąsuolius ir jiems dažnai ištiesia ranką. Pietinėje Aliaskoje, kur susispietęs trečdalis gyventojų, lyje daug. Bet šalia šių didelių lietu klimatas pietryčiuose minkštas. Žiemą sniegas retai teišsilaiko penkias dienas. Temperatūra žiemą retai tenukrenta žemiau nulius. Keturi iš Aliaskos miestų guli pietrytinėje Aliaskoje. Kuo toliau į Aliaską, tuo brangiau. Kainos ir trukdo labiausiai keltis į Aliaską.